

KARAVÁNA MRAKOV

(Tatry, zimná sezóna 2009)

Pomaly si začínam zvykať na tatranské nástupy z nočného rýchlika z Bratislavy do Popradu. Na štvorhodinový spánok v kupéčku a rannú kávu z automatu na stanici. A potom tá stará klasika tohtoročnej tatranskej zimy – hmla, sneženie, vietor a mráz. Dlhé nástupy severnými dolinami, biedne podmienky, veľa snehu a málo ľadu v stenách. Bez snežníc alebo lyží sa už nepohnem ani na krok a stále verím, že ten ďalší týždeň, keď znova prídem, už bude o niečo lepší...

Jeden dlhý nástup pod rameno Kriváňa

Začiatkom decembra sme sa spolu s Andrejom šli prejsť pod rameno Kriváňa. Aj keď prístup pod rameno je dlhý, nádherné počasie nás doprevádzalo od hrebeňa Soliska do Furkotskej a Suchej doliny. Dokonca keď Andrejovi spadla taška s jedlom, len veselo som mávol rukou. Veď deň pôstu nám len prospeje.

To sme už mali vylezené dve cesty a otvorené dvere do Nefcerky. Avšak tam sa všetko zmenilo a víchrica sa nás držala až do ďalšieho dňa. Smelý plán liezť v centrálnej stene sa tak rozplynul a boli sme radi, že sme preliezli aspoň pod SZ stenu a zostúpili tak do Kôprovej, pričom sme tu zažili úplnú beznádej hrabania sa v zasneženej bezodnej kosovke. Veru, ten deň keď sme šli pod rameno Kriváňa, bol jedným z mála pekných dní v Tatrách za posledné 2 mesiace.

Bivak na prove Vysokej

Smer severná stena Vysokej. Počasie jasno a chladno, -18°C, vietor, k večeru so snežením, nedel'a snehové preháňky.

- Stihneme to? - pýtam sa Andreja.
- Asi nie. To zaváňa bivakom.
- Tak poďme do toho. Skúsime a uvidíme.

Keď sa ledva prehrabeme prašanom smerom do Váhy, pochopíme, že to nebude zadarmo. Chvíľu váhame, či ísť na sever do Českej alebo radšej uniknúť, ako som to neraz urobil a šiel si radšej zaliezť dakam bližšie. No tentokrát sme nevymäkli a opatrne sme zostupovali smerom pod Vysokú. Tu už je jedinou možnosťou vyliezť stenu alebo zostúpiť do Lysej Poľany. Čo je však veľmi ďaleko a preto na túto druhú možnosť ani nemyslíme.

Cesta Kianička, Wolek, Auermuller V+A2 z roku 1968. Začiatok za III ale skutočnosť je niekde inde. Prašan, hrabanie sa na skalu a potom holé platne bez istenia. To vraj za IV. Potom hladký komín, ktorý sa mi nepodarí preliezť. Našťastie neskôr zistíme, že ten do cesty vôbec nepatrí a preto ďalej lezieme v mixovom teréne. Spleť suchých tráv, skaly a nakoniec tma a hľadanie miesta na bivak. Ten nájdeme na úzkej prove, kam musíme zlaniť dvadsať metrov. Nie je to veľké miesto ale široko ďaleko jediné. Tu si odlejeme z rumu a v zásade už len čakáme na to, kedy sa z Poľska privalia tie sľúbené mraky.

Privalili sa ešte v noci. Snežilo a tak opäť nastala tá klasická otázka – hore či dole? Leziem hore, lebo predstava zostupu ma vcelku desí. Pridáva sa aj Andrej a nakoniec spolu mastíme hore, aj keď už ťaháme kadeľahšie na vrchol. O pár hodín nato sme na Vysokej a zostupujeme Centrálnym žľabom a potom na Popradské pleso. Krátka pauza, pivo a guláš a potom zastávka smerom do Popradu.

Víkend, kedy je lepšie ostať doma než blúdiť dolinou

Smer Bielovodská. Počasie hmla, sneženie.

- Ideme či ostaneme doma?
- Poď, až tak zle predsa nemôže byť.

V sobotu ráno v Bielovodskej hľadáme steny Mlynárov. Niekde tam by mali byť ale kde, to nevieme. Hustá hmla sa nás drží a neostáva nám nič iné, len ísť niekam inam. Teda smer Pustá stráž. Brodíme stopu pod akúsi skalou a navzájom si kladieme otázky:

- Žeby už toto bola Pustá stráž?
- Nevieam, poďme ďalej, nech je to už čokoľvek.

Naliezame. Zdá sa to byť ľahké, no o desať metrov na malej poličke vyťahujem lano a riadne istím. Potom chvíľu pohoda až kým dolezieme pod skalnú stenu. Opatrne naliezam, držím veľký odštep za ktorý zakladám istenie a potom dlho maturujem. Jediný drn aj ten je zlý, v skale len pukliny na žabu alebo šikmé rímasy. Po hodine však doliezam. Spotený ale konečne to mám za sebou. Skala bola síce pevná, ale liezť špáru v zime a istíť sa hlavne mikrocamelotmi, to nebolo na dnešný deň v pláne.

Doliezame cestu niekedy podvečer a v hustej hmle triafame zostup, aby sme na druhý deň mohli v podobnom počasí hľadať ďalšiu stenu, no tentokrát v inej doline. Našli sme Vežu nad Poľanou a vyliezli si tam veľmi peknú ľadovú líniu.

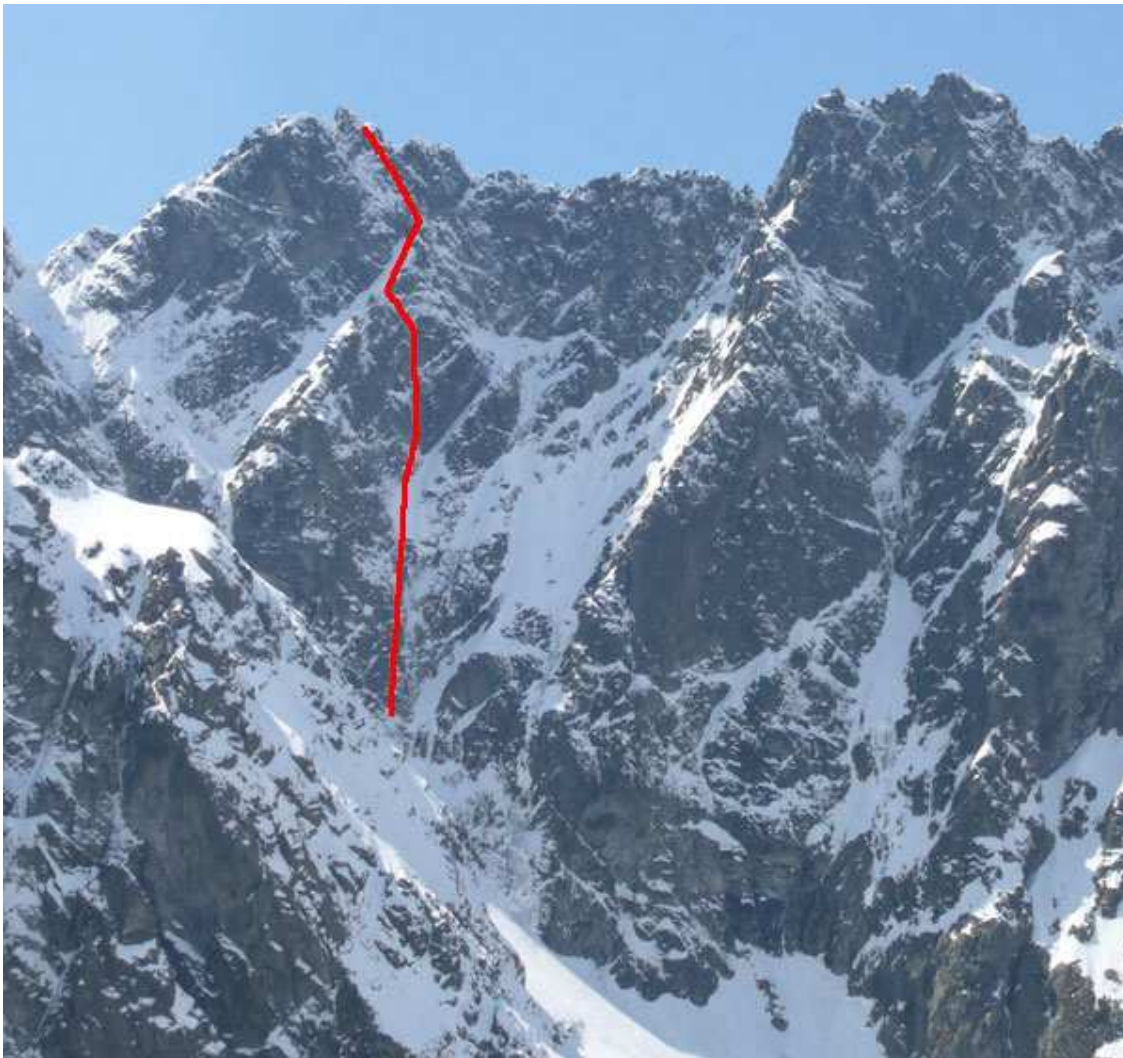
Skúška dospelosti a chvíle plné strachu

Kým sa mal Andrej dopraviť do Tatier, krátime si čas kráčaním v hustej hmle do Západnej Železnej brány. Našťastie sa hmla rozplynula a v super počasí, ktoré malo vydržať do noci, mám v pláne vyliezť na Ganek cez Delovú rúru. No pohľad zo sedla na sever ma trochu zaskočí. Hranica hmly v Kačacom žľabe je veľmi vysoko. Preto sa rozhodujem pre strmú, 400m vysokú severozápadnú stenu Zlobivej. Motykova cesta v tejto skalnej spleti vyzerá najlogickejšie, ale či to bude aj tá správna voľba, to neviem. Veľa skaly tu nevestí nič dobrého.

Komínom, platňami, vhlbeniami. Potom oľadnenou stenou a hore cez previsy na policu. Podmienky sú síce super, ale lezenie za V v skale a pri rýchlom sôle začína naberať viac adrenalínu ako zvyčajne. Bol som síce pripravený na lezenie, ale od Delovej rúry je toto trochu iné sústo. Napriek tomu po niekoľkých hodinách boja doliezam na hrebeň Zlobivej, kde už začína silno fúkať. Mraky zo severu sa prevalili a opäť nastalo blúdenie. Tentokrát v lavínovom teréne.

Púšťam sa dole po zadku na juh, ale moc to nejde. Potom sa pohupnem a v tom obrovské puknutie a už to celé aj so mnou ide dole. Masa snehu ma ťahá ku dnu a preto sa zbavujem zbraní, batohu a

všetkého čo mám zbytočne na sebe. Je to nepríjemný pocit. Široko ďaleko nikto a ja tu sám bojujem o holý život. O chvíľku však zastavím. Do pása som zahrabaný, jedna ruka a nohy ako keby zabetónované, druhou rukou sa snažím vyhrabať. Vykašliavam sneh, ktorý som cestou hltal a pozerám smerom hore. Aspoň 150 metrový odtrh! Avšak ešte stále to nespadlo celé. Opatrne hľadám svoje veci pod snehom a potom utekám kadeľahšie. Vietor silnie, je poriadna zima a mňa čaká ešte zostup do Popradu.

V hmle a nad ňou

Mrholí. Fúka čerstvý vietor a k tomu ešte tá hnusná hmla. Andreja vyzdvihnem v Poprade na stanici a presúvame sa pod Slavkovský. Dnes nemáme veľa času, preto máme v pláne vybehnúť aspoň Groszov pilier.

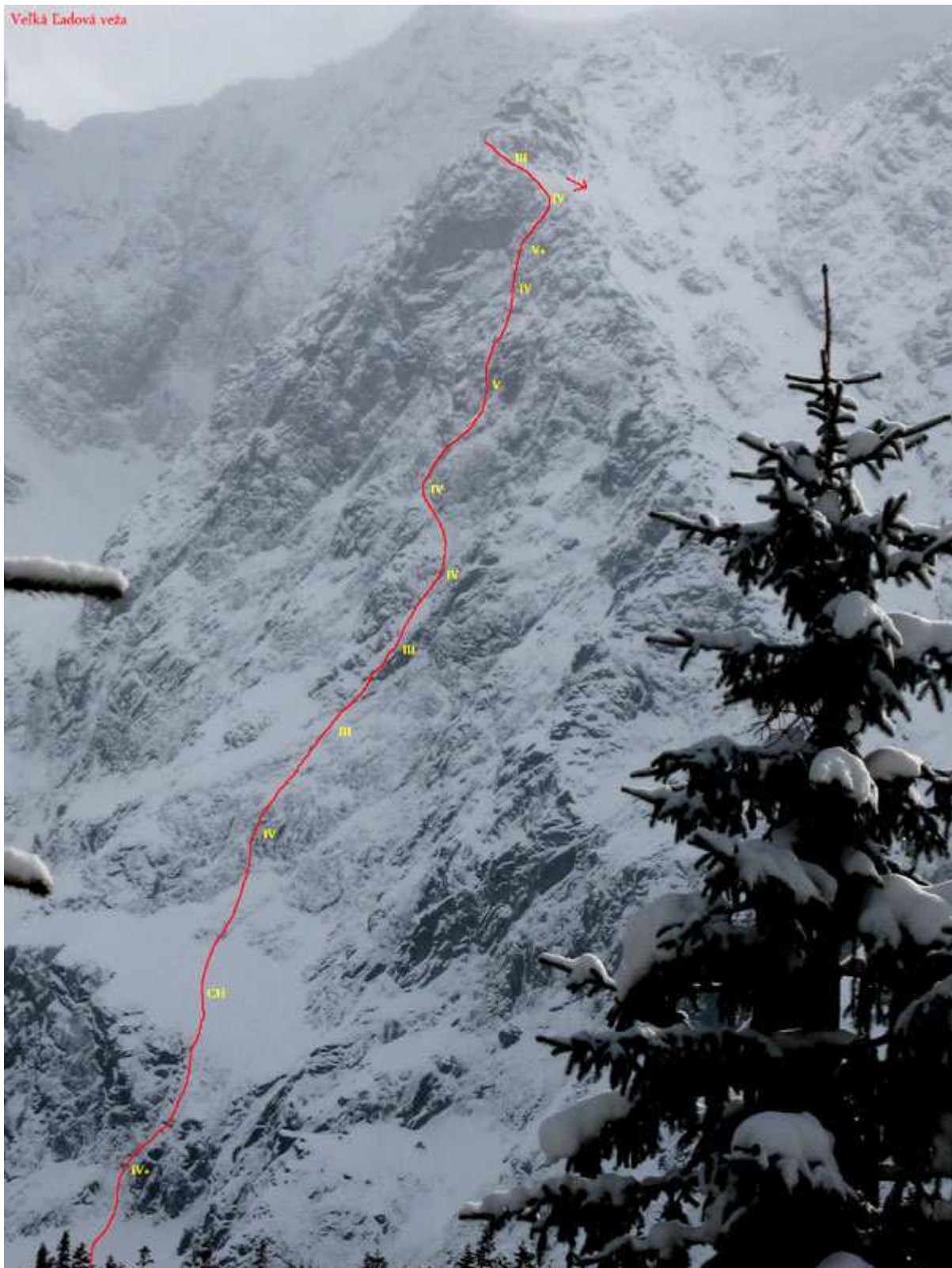
Cestou pod nástup pred nami spadne lavína. Máme zmiešané pocity a obzvlášť ja, keďže ešte včera som bol v lavíne. Ideme však ďalej. Úvodný ľad a potom hore na dlhý pilier. Keby nebolo lavínózne, bola by to brnkačka. Takto istíme aj v snehu, ktorý za normálnych okolností neznamená žiadny problém. Je hmla, ale stále sa zdá, že čím vyššie polezieme, tým bude lepšie. A nakoniec aj bolo. Vrchol nás vítal krásnou scenériou tatranských končiarov. A zostup? Späť do hmly a hľadáním, blúdením do Smokovca.

Tri dni, päť ciest – V Čiernej Javorovej doline

Ďalší víkend v Tatrách. Počasie hlásia striedavo oblačno a opäť so snežením. Nič si z toho už nerobím. Proste keď chceš liezť, tak nemôžeš sedieť doma a večne čakať kedy bude dobre. Tentokrát mám namierené do Javorovej. Pôvodný zámer vyliezť Posledný dostih ruším kvôli veľkej zime. Liezť v skale pri -15°C sa mi teda veľmi nechce. Za jazdy mením plán na reľazovku troch ťažkých ľadových ciest. Avšak smutne zisťujem, že ľad v daných cestách nie je a navyše toho snehu je toľko, že to môže spadnúť kdekoľvek. A hlavne pri zostupe do Rovníok...

Brodím teda stopu do Čiernej Javorovej. Aj keď je všade zle, tam sa predsa vždy dá liezť. A mal som pravdu. Steny sú od množstva snehu vypadané a preto sa hneď na úvod odvážim do severnej steny Veľkej Ľadovej veže.

Nástup skalnou platňou vpravo od ľadu do ľadových doliniek, potom prvé snehové pole, znova skalný prah na druhé snehové pole. Som pod nádhernou stenou. Niekde by tu mali viesť dve letné cesty ale kde, to netuším. Preto to ťahám hore najpriamejšie ako sa len dá. Lezenie dobré, miestami krajne ťažké a postupne ťažké. Vyťahujem lano a začínam istiť. Je tu neuveriteľná expozícia a to som stále len niekde v polovici.

Veľmi sa zdržiavať nemôžem, lebo času nemám nazvyš. Do steny som nastúpil na obed a bivakovacie veci ako aj varič som nechal v doline. Leziem len s jedným 60m lanom, mikrocamelotmi, pár čokmi, piatimi skobami, skrutkou do ľadu a vecami potrebnými na rýchle lezenie.

V hornej časti steny doliežam pod strmú bariéru. Na cestu priamo hore skalou už nemám čas, preto odbáčam doprava, kde sa napojím na jednu zo starých ciest, po ktorej doliežam na vrchol Veľkej ľadovej Veže.

Noc v Čiernej Javorovej je studená, priam mrazivá a navyše zisťujem, že jeden plyn mi nevarí. Na nohách mám otlaky. Dnes som vyrazil z Bratislavy, na lyžiach sa dovliekol aj s 20kg batohom do Č. Javoroky, vyliezol cestu, zostúpil do bivaku. Takmer 20 hodín na nohách a len 4 hodiny spánku... Vonku je však jasno a preto sa snažím aspoň trochu driemať pred ďalším dňom.

Tri dni, päť ciest – Po 28 rokoch

Komín závratov je cesta, v ktorej som už pár hodín vymrzol. Dnes sa ju pokúsim doliezť aj napriek tomu, že ľadu je menej ako bolo minulý rok. Prvá dĺžka pustí bez istenia, druhú istím len v skale jednou skobou. Potom poriadny štand a ťahám celú šesťdesiatku v zákerných mixoch. Ide to dobre, dokonca v mieste, kde sme minule použili kyvadlo na rurpe a jedničke, sa teraz toto miesto dá

preliezť po snehovom preveji. Ale nie je to zadarmo. Sneh drží len tak-tak a kým chytím špáru, riadne si zafučím. Potom dobrý štand, rýchlo dole, opäť hore a posledná dĺžka. Voľakedy dávno sa táto časť liezla v čistom ľade, teraz je z toho dokonca kľúčové miesto v skalnom previse s ľadovými zbytkami. Ale lezenie je napriek tomu nádherné, obzvlášť keď sa prehupnem cez hranu a predomnou je už len ľahký terén vedúci na Malú ľadovú vežu.

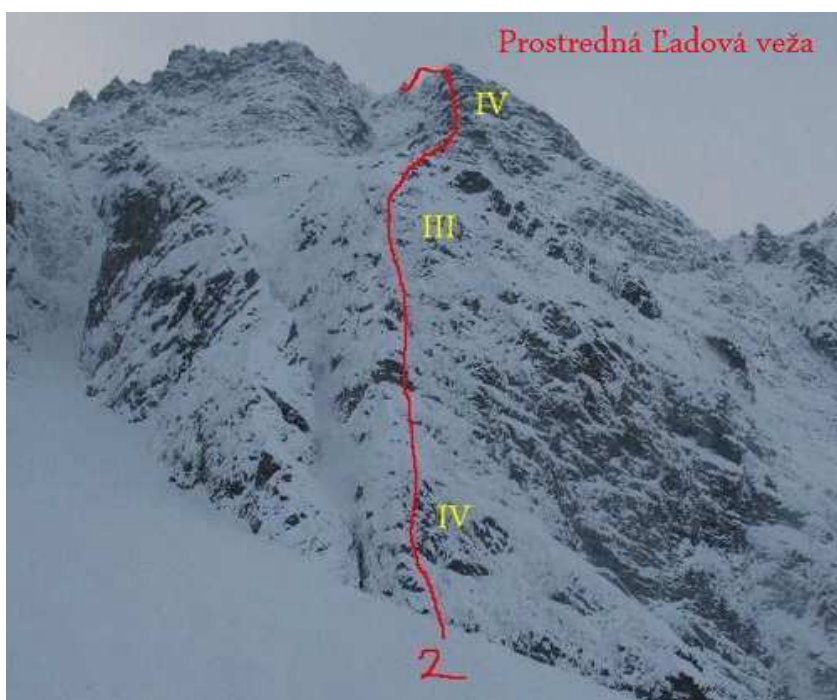
Poobede som opäť pod stenou. Počasie nádherné ale mrazivé. Preto koketujem s myšlienkou, či ešte vyleziem ďalšiu cestu vpravo od Komína závratov. Je to výrazný komín na začiatku a potom tri skalné prahy. Dohromady 200m lezenia a ľahký terén na koniec.

Prvú dĺžku moc neistím a ako vravieva Gabo – pohoda, veď v najhoršom to skočíš. Pôvodný zámer pokračovať priamo cez prahy sa mi vidí skôr na hákovanie ako na voľné lezenie a preto traverzujem doľava, kadiaľ to púšťa pod druhý skalný prah a nakoniec aj cez tretí. Pekné lezenie v pevnej skale a samozrejme so suchou trávou.

Deň sa končí až v noci. Zaliezam do bivaku a na poslednom plyne varím polievku. Je zima, otlaky na nohách mám krvavé a ako naschvál nemám so sebou pásku na zalepenie. Som však spokojný. Tri cesty za dva dni a tie dnešné ma veľmi potešili. Aj keď Komín závratov je cesta, ktorá má svoje čaro až keď v nej je ľad. Opakovanie tejto super línie po 28 rokoch, aj keď skôr po skale, otvorilo nový rozmer tejto náročnej cesty.

Tri dni, päť ciest – Cesta tam a potom ešte raz tam

V noci som toho moc nenaspal. Bola zima a preto už o štvrtej som sa obúval a cvakal na seba železo. Prešiel som sa smerom ku skalnej galérii, kde som mal napozieranú jednu super líniu. Na prvý pohľad krajne ťažká a preto som sa radšej nespoliehal na Gabove slová. Miesto nich dobrý štand, zapnúť lano a odliezť do kúta po veľkých drnoch. Potom mierne doľava po skale a priamo hore. Ako hovoria zubári – ani to nebolelo.

Cesta hore na Prostrednú Ľadovú vežu je nekonečná. Našťastie dva dni dozadu tu spadlo niekoľko lavín a terén mi teraz umožňuje postupovať rýchlo. Teda až na jednu skalnú pasáž, po ktorej sa ešte musím prehupnúť na pilier, doliezť na koniec a potom opäť zostúpiť. Keď znova stojím pod nástupom na Prostrednú Ľadovú vežu, kde som si vlastne prišiel už len po lyže, napadá ma ešte jedna diabolská myšlienka - do päťce všetko najlepšie. Preto sa presunem o 20 metrov doľava, upracem si veci na sedačke, nastavím stopky a idem do toho.

Po trávnom pilieri s kúskami skaly utekám tam, odkiaľ som sa pred chvíľkou vrátil. Na Prostrednú Ľadovú vežu. Dnes už po druhý krát.

S časom som však nespokojný. Už som cítil únavu a otlaky sa opäť bolestne ozvali. Zostupujem preto dole. Vonku už sneží. Balím veci a lesom lyžujem na

chodník smerom do Javoriny. Tu sa na chvíľu mraky rozplynú a miesto sneženia je tu slnečno. Chvíľu váham, či ísť dole alebo predsa len hore pod Posledný dostih. Aj keď už nemám na čom variť a nohy sú riadne unavené, chcem sa o to aspoň pokúsiť. Zmením smer a opäť idem do kopca. Cestou si ešte naberám vodu z potoka, aby som večer mal čo piť...

Zoznam ciest za zimnú tatranskú sezónu 2009:

- Mlynské Solisko – cesta za IV, potom cez Ostrý Zárez do Nefcerky
- Veľká Kriváňska strážnica
- Vysoká – varianty ciest, obt. V
- Pustá stráž, nový variant s napojením na Pravý žľab V+.
- Veža nad Poľanou – ľadová cesta
- Zlobivá – Motykova cesta V
- Slavkovský štít – Groszov pilier
- V. Ľadová veža – Diretká VI (pravdepodobne nová cesta)
- M. Ľadová veža – Komín Závratov VII (lezený bez ľadu)
- M. Ľadová veža – pravdepodobne nová cesta obt. VI+
- Prostredná Ľadová veža – pravdepodobne nová cesta obt. VI
- Prostredná Ľadová veža – pilierom IV

Aj keď zima v Tatrách neskončila, svoju sezónu som ukončil. Dva mesiace čakania na ideálne podmienky a aspoň päť dní dobrého počasia. Nakoniec mi ani jedno nebolo súdené. Chodili sme do Tatier či už bolo dobre alebo zle, liezli sme v rámci možností, aj keď to veľakrát bolo na hranici bezpečnosti. Tatry sú napriek tomu krásne a ako vravím – nie je miesto v Tatrách, odkiaľ by som do troch hodín nebol na pive.

